

Rehabilitációs Medicina tantárgy, SE ÁOK V. évfolyam

Általános információk

1. Tárgyleírás

Az orvosi tevékenységünk 4 alappillére a megelőzés, a gyógyítás, a rehabilitáció és a palliáció. Az elmúlt évtizedekben a rehabilitációs medicina gyakorlati jelentősége egyre nőtt, ezzel párhuzamosan nagy fejlődésen ment keresztül. Napjainkra a rehabilitációs alapismeretek az általános orvosi tudásunk szerves részét képezik. Az Európai Szakorvosi Szövetség 2008-ban határozott a rehabilitáció orvosegyetemi tananyagba vételéről. A tárgy oktatása a Semmelweis Egyetemen 2009-ben választható tantárgyként indult, majd az oktatás jelenlegi formáját 2019-ben nyerte el a Rehabilitációs Tanszék megalakulásával és az immár kötelező egy hetes blokkoktatás elindulásával. Az orvosi rehabilitáció az a tevékenység, amelyet az orvostudomány saját eszközeivel (diagnosztika, terápia, prevenció, gondozás) nyújt a fogyatékos embernek, hogy meglévő képességeinek fejlesztésével önállóságát részben vagy egészben visszanyerje és képessé váljon a családba, munkahelyre, társadalomba való beilleszkedésre. A WHO adatai szerint a lakosság 10%-a valamilyen fogyatékossgal él. Az oktatás során korszerű rehabilitációs ismeretek sajátíthatók el, kiemelve az alábbi területeket: A fogyatékossgal értelmezése, epidemiológiája, a rehabilitáció intézményrendszere, a rehabilitációs team és működése, az orvos szerepe a rehabilitációs teamben, a rehabilitáció helye az egészségügyi ellátás rendszerében, a mindennapi élettevékenységek akadályozottsága, a funkciók felmérése: mozgás, önellátás, kommunikáció, viselkedés, legfontosabb beavatkozások a rehabilitációban, rehabilitációs célkitűzések, rehabilitációs terv készítése, fejlett technológia alkalmazása, rehabilitáció balesetek és degeneratív ízületi betegségek miatt, amputált betegek rehabilitációja, idegrendszeri károsodott betegek rehabilitációja. A hallgatók a képzés során megismerkedhetnek továbbá a Pető-módszerrel, mely Dr. Pető András nevéhez fűződik. Egyedülálló módszerének (konduktív pedagógiai módszer) alap gondolata az volt, hogy idegrendszerünk a károsodások ellenére is rendelkezik tartalékokkal, új kapcsolatok kiépülésének lehetőségével, s ezek a tanulási-tanítási folyamat megfelelő vezérlésével mozgósíthatók. A Pető András Kar közösségének küldetése a mozgásukban – elsősorban központi idegrendszeri sérülés miatt – nehézséggel és kihívással szembesülő, bármely életkorú emberek életminőségének javítása a konduktív pedagógia által.

2. Általános információk az oktatásról

Az adott blokkra vonatkozó pontos programot az oktatást megelőző héten a Neptun rendszeren keresztül megküldjük.

2.1 Órarend

Hétfő – SE Rehabilitációs Klinika, előadóterem - elméleti oktatás

08:30	Regisztráció	Összesített jelenléti ív aláírása, heti program bemutatása
09:00	1. előadás	Rehabilitációs alapfogalmak
10:00	2. előadás	Állapotfelmérés a rehabilitációban
11:00	3. előadás	Legfontosabb beavatkozások a rehabilitációban
12:00	Ebédszünet	
12:30	Intézetbemutató	Intézetbemutató ea., intézetbejárás: tornaterem, uszoda, ergoterápia, robotterápia.
13:00	4. előadás	A rehabilitáció intézményrendszere, betegutak, leggyakoribb tevékenységek

Kedd – SE Rehabilitációs Klinika – gyakorlati oktatás

08:45	Gyülekező aulában, majd oktatási felelős elkíséri a kiscsoportokat az osztályokra
09:15	Ismerkedés az osztályos munkával
11:00	Ergoterápia: ARO, SRO, Nappali Kh., VEMO –ra beosztott hallgatóknak Robotterápia: SzMRO, OTRO, GRO, ABRO – ra beosztott hallgatóknak
11:30	Sportterápia: ARO, SRO, Nappali Kh., VEMO –ra beosztott hallgatóknak Hidroterápia: SzMRO, OTRO, GRO, ABRO – ra beosztott hallgatóknak
12:00	Ebédszünet
13:00	Osztályos munka folytatása
15:00	Légzési rehabilitáció gyakorlat. Gyakorlat helye: SE Pulmonológiai Klinika (1083. Budapest, Tömő u. 25-29) Gyakorlatvezető: Dr. habil. Varga János Tamás. Részvétel ajánlott. Gyakorlathoz segédanyag Moodle-ben is megtalálható. A hallgatók a részvételi szándékot kérjük jelezzék legkésőbb az oktatási napon 08.00-ig, a janosvargaster@gmail.com emailcímen!

Szerda – Felkészülési nap

Csütörtök – SE Rehabilitációs Klinika – gyakorlati oktatás és vizsga

08:45	Gyülekező aulában, majd az oktatási felelős elkíséri a kiscsoportokat az osztályokra
09:15	Ismerkedés az osztályos munkával
11:00	Ergoterápia: ARO, SRO, Nappali Kh., VEMO –ra beosztott hallgatóknak Robotterápia: SzMRO, OTRO, GRO, ABRO – ra beosztott hallgatóknak
11:30	Sportterápia: ARO, SRO, Nappali Kh., VEMO –ra beosztott hallgatóknak Hidroterápia: SzMRO, OTRO, GRO, ABRO – ra beosztott hallgatóknak
12:00	Ebédpszünet
13:00	Osztályos munka folytatása, majd szóbeli vizsga

Péntek - SE Pető András Kar - elméleti és gyakorlati oktatás

Találkozó 08:30-kor a Kar épületénél (1125 Budapest, Kútvölgyi út 8., A porta).

2.2 Egyéb fontos információk

- A hallgatóknak az intézet területén saját köpeny viselése kötelező, kérjük hozzanak magukkal!
- A hallgatók az SE Rehabilitációs Klinikán a gyakorlati oktatás során osztályokra lesznek beosztva.
- A hallgatók a kijelölt osztályokra és foglalkozásokra kérjük időben érkezzenek, egy csoportban (ne egyenként).
- Az előadások a Moodle rendszeren keresztül is elérhetőek.
- A hallgatók kötelesek a blokkoktatás kezdete előtt elolvasni és elsajátítani az intézet munka-, tűz-, és környezetvédelemmel kapcsolatos oktató anyagát, ezt a hétfői elméleti napon aláírásukkal igazolják. A munka- és tűzvédelmi oktatás (pdf) a Moodle rendszerbe került feltöltésre.

2.3 A tárgy teljesítésének feltételei

1.) Részvétel az elméleti és gyakorlati oktatáson. Ennek igazolása az összesített jelenléti ívek és az osztályos jelenléti ívek aláírásával történik. A tárgy teljesítésének a feltétele az órákon való minimum 90% - os részvétel.

2.) Sikeres szóbeli vizsga. A vizsga a csütörtöki oktatási nap végén, azon az osztályon történik, ahol a hallgató aznapi gyakorlatát töltötte. Tájékoztató jelleggel kérdéssort állítottunk össze az előadások és gyakorlatok anyagaiból, melyek a felkészüléshez és a vizsgához nyújtanak segítséget.

3.) A hallgatóknak a heti gyakorlatot követően egy rövid (maximum ½ -1 oldal) beszámolót kell írni a heti tapasztalataikról, illetve a rehabilitációs medicináról, melyet a gyakorlat befejezését követő 1 héten belül kell megküldeniük annak az osztályvezetőnek, akinél a gyakorlatot a csütörtöki napon töltötték, továbbá a g.tapay@rehabint.hu címre, Tápay Gabriella részére. A Neptunba bekerülő érdemjegy a szóbeli vizsgának az eredményéből és a beszámolóból tevődik össze. Az osztályvezetők email címei lentebb találhatóak, az elérhetőségeknél.

2.4 Vizsgakérdések

1. Az orvostudomány négy fő területe
2. Rehabilitáció fogalma, elemei
3. Átfogó rehabilitáció elemei
4. Fogyatékoság fogalma, leggyakoribb típusai
5. Mik a legfontosabb különbségek az akut betegellátás és a rehabilitáció között?
6. Mit jelent a funkcionális szemlélet?
7. Kikből áll a rehabilitációs team, mi a teammunka jellegzetessége?
8. A rehabilitáció típusai az idő függvényében
9. A rehabilitációs programba vétel feltételei, szempontjai (alkalmasság)
10. Mi a funkcióképesség és a fogyatékoság és hogyan befolyásolható a mértéke?
11. Mikor van szükség rehabilitációs állapotfelmérésre, mi a célja és ki végzi?
12. A mobilitásnak, mobilizálásnak milyen szintjei vannak?
13. A rehabilitációs állapotfelmérés a testi struktúrákon kívül milyen tényezőket vizsgál?
14. Milyen módszerekkel mérhető az izomerő?
15. Mi az FNO és mire használjuk?
16. Mit értünk önellátási képesség alatt (milyen tényezőket vizsgálunk)?
17. Mit jelent a társadalmi részvétel?
18. Milyen tényezők befolyásolják a fogyatékoságot?
19. Mit értünk az életminőség fogalmán?
20. Decubitus (felfekvés) kialakulásának leggyakoribb helyei
21. Gerincvelősérülés következtében kialakuló leggyakoribb szövődmények
22. Állandó húgyúti katéter alternatívái
23. Trombózis profilaxis módszerei
24. Mi a monoparesis, hemiparesis, paraparesis, tetraparesis/plegia fogalma?
25. Mik a lényeges különbségek az aktív és a standard kerekesszék között?
26. Milyen etiológiával alakul ki leggyakrabban a gerincvelő sérülése/károsodása?
27. Mi az ergoterápia?
28. Mire valók az ortézisek, mik a jellemzőik?
29. Mire valók a protézisek, mik a jellemzőik?
30. Milyen rehabilitációs ellátások vannak?
31. Mi jellemzi a megfelelő rehabilitációs ellátást és mik ennek a feltételei?
32. A stroke következményei
33. Miért kell valakit rehabilitálni stroke után?
34. Mi a szekunder károsodás fogalma, hogyan lehet megelőzni?
35. Mely teamtagok vesznek részt a stroke utáni rehabilitációban és mi a feladatuk?
36. Mi az arthrosis jellemzője és milyen funkciózavarokat okoz?
37. Mi a rehabilitáció jelentősége és feladata arthrosisban?
38. Mono-, poly- és multitrauma fogalma, rehabilitációs szükséglete
39. Milyen mozgásszervi szövődmények léphetnek fel egy polytraumatizált beteg esetén?
40. Miben különbözik egy csípőízületi protetizált és egy csípőtáji törött beteg rehabilitációja?

3. Elérhetőségek

A Semmelweis Egyetem Rehabilitációs Klinika (2024 márciusáig Országos Orvosi Rehabilitációs Intézet, OORI) a **Semmelweis Egyetem Rehabilitációs Medicina Tanszék** székhelye, 1121. Budapest, Szanatórium u. 19. tel: 391 1903

Tanszékvezető: Dr. Dénes Zoltán (z.denes@rehabint.hu)

Tanulmányi csoport: Tápay Gabriella (g.tapay@rehabint.hu), Dr. Masát Orsolya (o.masat@rehabint.hu), Dr. Fórián-Szabó Mihály (m.forian@rehabint.hu)

Semmelweis Egyetem Pető András Kar (SE PAK), 1125. Kútvölgyi út 8.

Rövidítés	Osztály neve	Osztályvezető neve	Osztályvezető email címe
GRO	Gerincvelősérültek Rehabilitációs Osztálya	Dr. Cserhádi Péter	p.cserhati@rehabint.hu
SRO	Stroke Utáni Rehabilitációs Osztály	Dr. Fazekas Gábor	g.tapay@rehabint.hu
SZMRO	Szeptikus Mozgásszervi Rehabilitációs Osztály	Dr. Farkas Péter	pfarkas@rehabint.hu
OTRO	Ortopéd-Traumatológiai Rehab. Osztály	Dr. Szabó Dávid	d.szabo@rehabint.hu
ARO	Agysérültek Rehabilitációs Osztálya	Dr. Dénes Zoltán	z.denes@rehabint.hu
VEMO	Vegyes Profilú Mozgásszervi Rehabilitációs Osztály	Dr. Boros Erzsébet	e.boros@rehabint.hu
ABRO	Amputált Betegek Rehabilitációs Osztálya	Dr. Boldis Márta	m.boldis@rehabint.hu
Nappali	OORI Nappali Kórház	Dr. Szögi Beáta	b.szogi@rehabint.hu

4. Ajánlott irodalom:

Rehabilitációs és fizikális medicina gyakorlata. Szerk: Vekerdy-Nagy Zsuzsanna, Cserhádi Péter, Polgár Anna, Zsebe Andrea, Medicina Könyvkiadó ZRT, Budapest 2023.

A neurorehabilitáció alapjai. szerk: Dr. Fazekas Gábor, Dr. Klauber András, Komoly Sámuel Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest 2021. ISBN 978 963 226 716 6.

Rehabilitációs orvoslás. Szerk: Vekerdy-Nagy Zsuzsanna (2010), Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2010.

Physical and Rehabilitation Medicine for Medical Students, editor: M. G. Ceravolo, N. Christodoulou, publisher: Edi.Ermes, digital edition, 2018